

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Majandus- ja rahanduskomisjon

2005/2161(INI)

23.2.2006

ARVAMUS

Esitaja: majandus- ja rahanduskomisjon

Saaja: väliskomisjon

ELi ja Hiina suhted
(2005/2161(INI))

Arvamuse koostaja: Karsten Friedrich Hoppenstedt

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Majandus- ja rahanduskomisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. võtab teadmiseks, et ülemaailmsed kaubandus- ja investeringuvood on tugevad ja kasvavad jätkuvalt, sidudes ELi ja Hiina Rahvavabariigi (Hiina) majandust aina rohkem; meenutab, et 1978. aastast saadik on ELi ja Hiina kaubavahetuse kogumaht kasvanud rohkem kui 40 korda ja et Hiina on ELi suuruselt teine kaubanduspartner; meenutab, et 2004. aastal tõusis EL Hiina suurimaks kaubanduspartneriks USA ja Jaapani ees ning et viimase viie aasta jooksul on ELi ettevõtete aastainvesteeringud Hiinasse moodustanud keskmiselt 3,5 miljardit eurot, suurendades ELi otseseid välisinvesteeringuid kokku rohkem kui 30 miljardi euroni;
2. märgib, et 2005. aastal oli Hiina kaubandusbilanss 102 miljardit USA dollarit, mis on üle kahe korra rohkem kui eelnenud baasaastal (32 miljardit USA dollarit); et 2005. aastal olid valuutareservid ligikaudu 819 miljardit USA dollarit – 209 miljardi dollari suurune kasv võrreldes eelmise aastaga; et sellise suundumuse jätkudes on Hiina käsutuses 2006. aasta lõpuks tõenäoliselt üle miljardi USA dollari välisvaluutareservides, mis muudab ta maailma suurimaks välisvaluuta omanikuks; et 2006. aasta esialgsed prognoosid osutavad umbes 50 miljardi USA dollari suurusele kapitali juurdevoolule, peamiselt pikaajalistes otsestes erainvesteeringutes; tunneb sellega seoses heameelt selle üle, et Hiina on asunud lõdvendama oma valuuta (renminbi) kursi fikseeritust USA dollari suhtes ja seetõttu ei ole vastu omavääringu võimalikule revalveerimisele; arvab, et tuleks suhtuda tõsiselt hoiatustesse laenu tehingute ebapiisavate riskilisatasude kohta;
3. tahaks ELi institutsioonidele ja liikmesriikide valitsustele meelde tuletada, et nad arvestaksid ühenduse huve; eriti tahaks juhtida tähelepanu sellele, et vabakaubanduskeskkonnas protektsionistlikud meetmed ei tööta, vaid üksnes piiravad vabakaubandust ja tarbimisvalikut, tõstavad hindu ning viivad ELi ettevõtete sulgemisele; märgib, et pikema aja jooksul on kahepoolsest vabakaubandusest saadav kogukasu suurem kui lühiajaline kasu, mida annab protektsionism; tahaks meelde tuletada, et kaitsemeetmeid tohib kehtestada üksnes turuhäire või vahetu häireohu korral; juhib tähelepanu asjaolule, et Hiinaga seoses oli alati selge, et turuhäiret ega selle tekkimise ohtu pole kunagi olnud; märgib, et rahvusvahelise kaubanduse planeerimisel on kõige tähtsam usaldusväärsus, prognoositavus ja lepingutingimustest kinnipidamine; peab üleilmastumist makromajandusele nõudlusšokiks, mis on võrreldav aurumootori või kangastelgede leiutamiselega; seetõttu soovib struktuurimuudatust, mis tuleb üleminekuperioodide abil sotsiaalselt talutavaks muuta; tuletab meelde, et peaaegu 50 erinevate ELi liikmesriikide kaubandusettevõtete on loonud platvormi sotsiaalsete standardite jälgimiseks tarnijariikides; märgib, et eriti edukas on koostöö tarnijariik Hiinaga; märgib, et ELi ja Hiina tulevaste kaubandussuhete otsustavaks tingimuseks on teatavatest sotsiaalsetest normidest kinnipidamine;
4. juhib tähelepanu sellele, et vaatamata hiljutistele muudatustele on Hiina vääringu fikseerimine dollari suhtes väga madalal tasemel üks Hiina ja tema rahvusvaheliste

partnerite suhete kõige problemaatilisemaid aspekte, mis mõjutab paratamatult ka ELi kaubandus- ja majandustegevust; on seisukohal, et EL peaks Euroopa Keskpanga (EKP) kaudu aktiivselt osalema Hiina vääringu revalveerimist käsitlevas dialoogis ning toetama selle järkjärgulist kontrolli alt vabastamist, mis taastab rahatasakaalu ja vähendab Hiina majanduse ebastabiilsust miinimumini;

5. soovib olulise kokkuhoiu saavutamiseks kohandada Euroopa reguleerivat raamistikku struktuurimuudatustega ning luua uuendussõbralik keskkond, mis on ELi kasvu ja konkurentsivõime eeltingimuseks Hiinaga konkureerimisel;
6. juhib tähelepanu Hiina väliskaubanduse ülejäägi olulisele suurenemisele, mis on viinud riigi välisvaluutareservide suure kasvuni; tervitab Hiina valitsuse otsust rakendada rangemat kontrolli spekulatiivse kapitali sissevoolu piiramiseks ja toetab vajadust leida tõhusamaid vahendeid riigi suurte välisvaluutareservide kasutamiseks;
7. soovib võtta meetmeid edasiseks võitluseks korruptsiooni vastu Hiinas, et kaitsta ELi turge ja ELi finantshuve pettuse, võltsingute, altkäemaksuandmise ning muude finantskuritegude eest;
8. juhib tähelepanu sellele, et tootlike investeeringute rahastamine, uuenduste toetamine, VKEde toetamine ja kindlustus- ning pensionituru edendamine nõuab tugevat, avatud ja aktiivset finantsturgu, samuti konkurentsipoliitikat, mis tagaks ausa, nõuetekohaselt reguleeritud ülemaailmse konkurentsi, kus oleks tagatud kõrgetasemeline investorite kaitse; tervitab asjaolu, et alates 2004. aastast on EL ja Hiina konkurentsiküsimustes struktureeritud dialoogi pidanud, ja arvab, et EL peaks Hiinat abistama üldise konkurentsipoliitika ning konkurentsipoliitikat puudutavate õiguslike ja tehniliste küsimuste asjus;
9. märgib, et kuigi endiselt domineerivad kindlustussektoris kodumaised ettevõtted, kelle turuosa moodustab kokku 90%, kasvab turg ligikaudu 30% aastas, luues samal ajal rohkem võimalusi ELi ettevõtetele; märgib samuti, et ELi kindlustusandjad on oma tulevikuväljavaadete suhtes optimistlikud ning et välismaiste kindlustusandjate tulud 2004. aastal kasvasid; tunnustab Hiina ametiasutuste suuri jõupingutusi kindlustuse tagatisfondide juhtimist käsitlevate eeskirjade avaldamiseks ning välisinvesteeringute jaoks mõeldud kodumaiste kindlustusfondide heakskiitmiseks kooskõlas Hiina kindlustuse regulatiivkomisjoni (China Insurance Regulatory Commission, CIRC) ning riikliku valuutaametiga (State Administration of Foreign Exchange, SAFE); tervitab kodu- ja välismaiste kindlustusandjate tasakaalustatud konkurentsi; seetõttu palub lisaselgitusi elu- ja kahjukindlustuse ning edasikindlustuse valdkonnas; lisaks sellele palub panga/kindlustusseltsi ühissettevõtete turu uut ülevaatamist, et töötada välja rahvusvahelistele turustandarditele vastav lähenemisviis;
10. on seisukohal, et EL peaks Hiina pangandussüsteemi tänapäevastamise ja liberaliseerimise jõupingutuste raames jätkama Hiina ametiasutustega tihedat koostööd rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite ja Basel II standardite vastuvõtmiseks, mis tagaks Euroopa investoritele suurema kindluse;
11. tõstab esile Hiina ametivõimude muljetavaldavaid jõupingutusi oma rahandussektori kaasajastamiseks ja märgib, et kuigi üleminekuga kaasnev kohandamine võib lühiajalisi

raskusi tekitada, korvab pikaajaline positiivne mõju suurema osa investeringutest; toetab ELi strateegiat tugevdada koostööd uute dialoogide, lepingute ja ühissettevõtete algatamisega;

12. märgib, et Hiina pangandussüsteem on aastaid kiiresti kasvanud; et sellega on kaasnenud pangandus- ja rahandussektori järkjärguline avanemine välisruumidele; et see toimub kooskõlas WTO asutamislepingu peamiste põhimõtete ja WTOga ühinemisel Hiinale võimaldatud üleminekuperioodidega; et paljud Hiina kommertsbankid on juba saanud loa välismaiste laenuandjatega koostööd teha; ja viimaks, et üle 400 rahvusvahelise panga ja rahaasutuse on Hiinas oma harukontorid või esindused avanud; kutsub Hiinat üles seda protsessi jätkama, et leevendada välisbankadele veel kehtivaid piiranguid seoses klienditehingute, ärivaldkondade ja piirkondliku tegevusega, ning lõpuks kaotada need piirangud täielikult, et välisbankadele või väliskapitali osalusega bankadele suuremaid arenguvõimalusi luua; lisaks sellele kutsub Hiinat üles võimaldama kõikidel välis- või segabankadel teostada klienditehinguid Hiina väärings (renminbi), ja lähemas tulevikus tühistama kogu Hiinas kõik piirangud välisbankade tehingutele selles väärings; ühtlasi kutsub Hiinat üles lisaks senini rakendatud välis- või segabankade turulepääsu eeskirjade lõdvendamisele leevendada ka kontrolli välismaiste rahaasutuste üle ja sellega seoses vähendada välismaiste rahaasutuste asutamisega seotud kapitalinõuete praegust ülemäära kõrget taset, et võimaldada neile ettevõtetele tõhus turulepääs;
13. tervitab Hiina rahandussektori kiiret ajakohastamist; rõhutab aga sujuva ülemineku tagamise ülimalt tähtsust, et vältida rahanduslikku ebastabiilsust ja selle võimalikku vastukaja maailma finantsturgudel; soovib eelkõige vältida "race to the bottom" tüüpi võidujooksu, millega kaasneb kahjulik reguleeriv konkurents üleilmsete finantsturgude vahel; soovib selle asemel, et peamised reguleerijad maailmas peaksid edendama kõige kvaliteetsemaid standardeid; tuleb meelde, et EL ise on pühendunud standardite üleilmsele lähendamisele raamatupidamise (rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid – IFRS), auditi (rahvusvahelised auditistandardid – ISA), krediidiasutuste kapitalinõuete (Basel II), rahapesu ja finantsterrorismi vastase võitluse (rahapesuvastase töökonna (FATF) soovitusel) ning väärtpaberiturgu reguleerimise (rahvusvahelise väärtpaberikomisjonide organisatsiooni IOSCO standardid) valdkonnas; juhib tähelepanu sellele, et EL oleks vajaduse korral valmis pakkuma Hiina ametiasutustele oma kogemust ja abi normide lähendamiseks;
14. hindab väga Hiina ning ELi asutuste ja ettevõtete algatusi koostöö tugevdamiseks, eriti iga-aastase dialoogi sisseadmist makromajanduse ja finantssektori küsimustes ning kapitaliturgude ümarlaua korraldamist, eesmärgiga luua platvormid strateegiliste finantsregulatsiooni puudutavate küsimuste arutamiseks finantsreguleerijate ja turul osalejate vahel; soovib, et need arutelud peaksid keskenduma ühistele regulatsiooniküsimustele, millega seisavad silmitsi mõlema poole poliitikakujundajad, ning mõjule, mida reguleerimine ELi-Hiina äripartnerlusele avaldab; samuti märgib, et tohtud väljakutsed, mida finantsturgude vastastikuse sõltuvuse suurenemine üleilmastavas ärikeskkonnas kaasa toob, suurendavad poliitikakujundajate ja reguleerijate vajadust esilekerkivate küsimuste asjus võimalikult varakult koostööd teha; rõhutab Hiina ja ELi finantsteenuste sektori kiire arengu tähtsust, nende turgude tähtsust majandusarengu seisukohast ning reguleerimist ja järelevalvet puudutavaid nõudmisi,

mida need arengusuundumused kaasa toovad; soovib, et esilekerkivad vastastikust huvi pakkuvad eriteemad hõlmaksid järgnevat:

- ELi-Hiina senise finantsregulatsiooni alase koostöö tugevdamine üleilmastuvate finantsturgude kontekstis,
 - finantsregulatsiooni üldpõhimõtted ja tõhusa rakendamise tähtsus,
 - panganduse, väärtpaperite, pensioni- ja investeerimisfondide reformid ja
 - ettevõtete üldjuhtimist, raamatupidamisarvestust, auditeerimist ja rahapesuvastast võitlust puudutavad küsimused;
15. rõhutab, et finantsturgude edasine täiustamine ja arendamine Hiinas eeldab piiravate bürokraatlike mehhanismide vähendamist, suuremat läbipaistvust riigihankelepingute sõlmimisel, eriti välisettevõtete puhul, ja riigiabipoliitikat, mis tagab ausa konkurentsi;
 16. arvab, et rahapesuvastase töökoonna (FATF) koostatud üldnõudeid tuleks kasutada üldise mõõdupuuna ja rakendada kogu maailmas; hindab asjaolu, et Hiina osaleb FATFis vaatlejana ja on kohustunud täitma 40 muudetud soovitusi ning üheksat erisoovitusi;
 17. rõhutab, et Hiina tööstuse kiire areng toob vältimatult kaasa suurema nõudluse nafta järele ja seega naftahindade tõusu; leiab, et EL peaks pöörama sellele parameetrile erilist tähelepanu ja tegema Hiina ametiasutustega tihedat koostööd, et vahetada kogemusi taastuvate energiaallikate sektoris ning ühtsete keskkonna- ja energiastandardite vastuvõtmisel, eesmärgiga saavutada säästev areng;
 18. märgib Hiina majanduse nihet tehnoloogilise innovatsiooni ja teadusuuringute valdkonna suunas, samal ajal kui Hiina valmistub 2008. aasta olümpiamängudeks, mis on võimaldanud olulisi edusamme sellistes majandussektorites nagu telekommunikatsioon, autotööstus ja transport; toetab edasist koostööd ja suhtlemist ELi ja Hiina vahel tehnoloogia, teadusuuringute ja arendustegevuse valdkonnas, eesmärgiga tõsta mõlema majanduse konkurentsivõimet ja edendada teadmistepõhist ühiskonda;
 19. on veendunud, et vastastikku kasulike tulemuste saavutamiseks ELi-Hiina kaubandus- ja investeerimissuhetes on vaja mitte ainult turgude vastastikust avamist, vaid ka mõlema poole jätkuvat kohustust tunnustada ja austada intellektuaalomandi õigusi, konkurentsieeskirju ning sotsiaal- ja keskkonnastandardeid;
 20. on seisukohal, et tänu kapitali- ja finantsturgude üleilmsele läbipõimumisele võivad Hiina riigipanga ühepoolsed valuutatoimingud ELile olulist mõju avaldada; soovib seetõttu tihedamat koostööd Euroopa Keskpanga ja Hiina keskpanga vahel, et arutada finantsstabiilsuse, majanduskasvu, valuutakursside ja reservide loomise küsimusi;
 21. on veendunud, et WTO liikme staatus toetab ja kiirendab Hiina majandusreformide ja arenguprotsessi ning tugevdab ELi ja Hiina suhteid; näiteks mis puudutab juurdepääsu toodete ja teenuste turule ning intellektuaalse omandi õiguste tugevdamist, pidades silmas rahvusvahelisi norme; kiidab heaks Hiina poliitika, mis põhineb kvootide

ratsionaliseerimisel, impordi- ja eksporditõkete vähendamisel ja teenuste järk-järgulisel liberaliseerimisel; kutsub komisjoni üles jätkama Hiina valitsusega läbirääkimisi välisinvestorite tegevust piiravate eeskirjade edasise kõrvaldamise ning teatavates valdkondades visalt püsiva proteksionismi asjus;

22. tahaks Hiina kohustusi austades ja tema WTO liikmestaatus arvesse võttes meelde tuletada, et EL on üks kõige avatumaid turge maailmas; pakub oma siseturu loomise kogemust Hiina majandusreformi ja arengu toetamiseks ning tugevdamiseks; soovitab, et nimetatud protsessi põhieesmärgiks peaks olema turu aus avamine, ning soovitab mitte tarbetult koormata välisosalejaid, kes on valmis Hiina turule tulema;
23. märgib, et Hiina autoturu väga kiire areng viimastel aastatel vastandub silmatorkavalt muu maailma enamjaolt staatilistele turgudele; ühtlasi märgib, et aastail 1999–2003 Hiina rohkem kui kolmekordistas oma sõiduautode toodangut ning kahekordistas veoautode toodangut; arvab, et pikemas perspektiivis kajastub Hiina kiire majandusareng tõenäoliselt jätkuvalt kasvavas nõudluses sõidukite järele, ja märgib, et mõnede prognooside kohaselt võib Hiinast saada 2006. aastaks maailma suuruselt teine sõidukiturg; märgib, et Hiina kujutab endast Euroopa autotootjate jaoks üht kõige paljutootavamalt kujunevat turgu ning on seetõttu juba 1990. aastate algusest alates ligi meelitanud suure hulga ELi investeringuid; juhib tähelepanu sellele, et ELi sõidukitootjad kohtavad Hiinas mitmesuguseid takistusi, sealhulgas olulisi mittetariifseid tõkkeid; palub seetõttu jätkata Hiina ettevõtete ja regulatiivse arengu põhjalikku seiret, et hinnata võimaliku WTO vaidluselahendamise edu tõenäosust, kui olukord ei parane;
24. taunib Hiinas toodetavate ja müüdavate võltsitud kaupade suurt hulka ning asjaolu, et võltskauba müük pidevalt kasvab, sest see tekitab Euroopa tootjates ebakindlust seoses oma oskusteabe investeerimisega Hiina turul; tervitab sellega seoses Hiina tsiviilkohtute tegevust, kes on äsja võtnud jäigema hoiaku tootepiraatluse juhtumite suhtes, ja loodab, et Hiina ametiasutuste sellist sekkumist laiendatakse kogu Hiina territooriumile ning kõigile tootetüüpidele ja nende toodetega kauplemisele;
25. peab kasulikuks mitte ainult avalike teenuste alase edasise koostöö edendamist ELi ja Hiina vahel, vaid ka vastastikuse koostöö edendamist eraettevõtete tasandil, et järkjärgult kujuneksid kommertskaatumise ühisstandardid;
26. rõhutab vajadust suurema koordineerimise järele tooraineturgudel, et teha eelnevalt kindlaks tarnimise kitsaskohad ja olulised hinnakõikumised ning neid vältida.

MENETLUS

Pealkiri	ELi ja Hiina suhted		
Menetluse number	2005/2161(INI)		
Vastutav komisjon	AFET		
Arvamuse esitaja(d) istungil teadaandmise kuupäev	ECON 29.9.2005		
Tõhustatud koostöö – istungil teadaandmise kuupäev	Ei		
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Karsten Friedrich Hoppenstedt 25.10.2005		
Endine arvamuse koostaja			
Arutamine parlamendikomisjonis	22.11.2005	24.1.2006	13.2.2006
Vastuvõtmise kuupäev	20.2.2006		
Lõpphääletuse tulemused	+: -: 0:	27 2 0	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Ieke van den Burg, David Casa, Jonathan Evans, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Robert Goebbels, Gunnar Hökmark, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Sophia in 't Veld, Wolf Klinz, Guntars Krasts, Astrid Lulling, Cristobal Montoro Romero, Joseph Muscat, John Purvis. Karin Riis-Jørgensen, Dariusz Rosati, Peter Skinner, Margarita Starkevičiūtė, Sahra Wagenknecht		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed	Harald Ettl, Klaus-Heiner Lehne, Thomas Mann, Diamanto Manolakou, Corien Wortmann-Kool		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)			
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)			